

Pestprotocol

INLEIDING.

Scholen worden in toenemende mate geconfronteerd met pestgevallen. Het komt vaak voor dat je als mentor/ vakdocent moeite mee hebt om bepaalde casussen goed aan te pakken. Hoe zorg je ervoor dat zowel het slachtoffer als de dader de juiste begeleiding krijgen?

Dit protocol kan je helpen om bepaalde voorvallen snel en efficiënt op te lossen.

1. PREVENTIEF.

Preventief beleid houdt in dat maatregelen worden genomen om pestgedrag te voorkomen. Hiertoe worden de volgende activiteiten ondernomen:

- Basisscholen geven voldoende informatie over leerlingen. Zowel over leerlingen die in het verleden gepest zijn als over leerlingen die pesten.
- Brugklasmentoren maken leerlingen aan de hand van een aantal lessen bewust van het feit dat ze met respect met elkaar om moeten gaan. Bij deze lessen staat het woord pesten niet centraal maar meer de gevoelens van medeleerlingen.
De bedoeling van de lessen is om:
 - a. Potentiële slachtoffers sterker te maken, slachtoffers zich veiliger te laten voelen in de klas.
 - b. Daders erop te wijzen dat dit soort gedrag asociaal en onacceptabel is en dat het bestraft wordt.
 - c. Leerlingen bewust te maken dat iedereen een slachtoffer kan zijn en dat ze zich niet hoeven te schamen om hierover te praten.

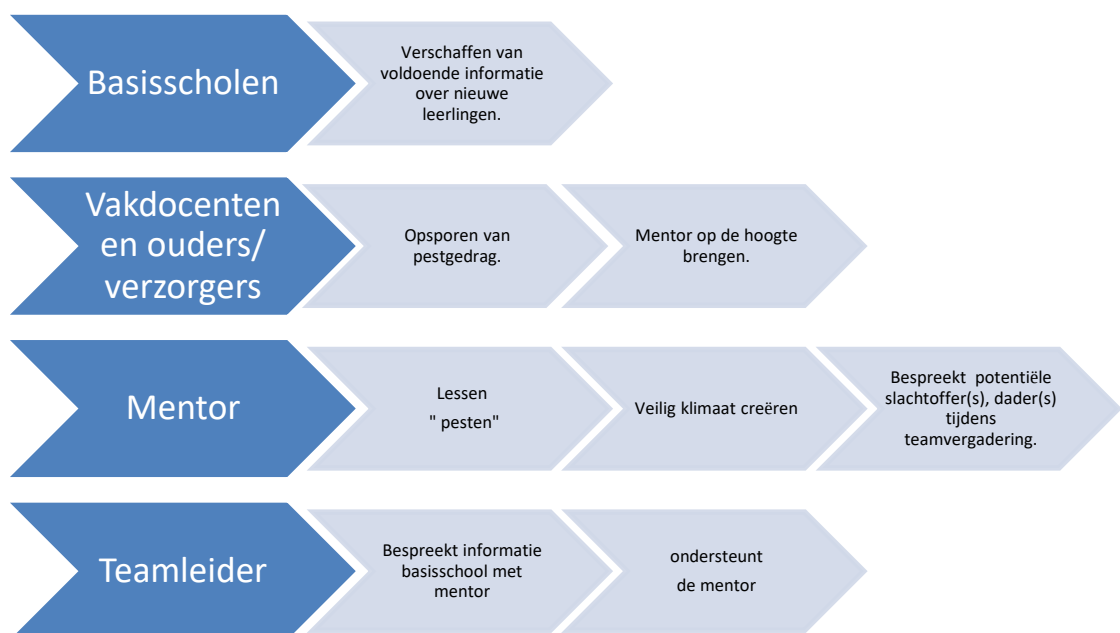
De mentor zorgt voor een prettig sociaal klimaat in de klas en geeft voldoende aandacht aan de individuele leerlingen.

- Collega's/ nieuwe collega's worden ingelicht en verzocht pestgedrag tijdens hun lessen zo snel mogelijk aan de mentor door te geven. De mentor bespreek dit vervolgens met de desbetreffende leerling(en) en schakelt eventueel de teamleider in.

- Informatie aan ouders/ verzorgers geven tijdens één van onderstaande gelegenheden.
 - Het pestprotocol wordt tijdens de informatieavond centraal besproken en verder toegelicht door de mentor.
 - Aandachtspunt bij de “brugouderavond” georganiseerd door de ouderraad.

Figuur1. Schema preventiemaatregelen.

2. CONSTATERING EN AANPAK.

Om verdere escalatie van problemen als gevolg van pestgedrag te voorkomen, is het belangrijk om onmiddellijk actie te ondernemen bij de constatering van dit soort gedrag.

Om adequaat te kunnen handelen wordt volgens onderstaand stappenplan gehandeld. Het stappenplan bestaat uit vier fasen, aangegeven met de letter A tot en met D. De fasen A tot en met D worden onderverdeeld in een aantal stappen. Indien het probleem niet opgelost is bij fase A gaat men over naar fase B etc.

Bij constatering door collega of leerling zelf:

A. Gesprekken voeren.

Stap1. Gesprek met de slachtoffer(s) en de dader(s) afzonderlijk. Hier kan eventueel gewerkt worden volgens "Herstelrecht" (zie bijlage 4.1)

Stap2. Gesprek met de slachtoffer(s) en de dader(s).

Stap3. Mentor maakt melding in magister en neemt indien nodig contact op met de ouders/ verzorgers van de slachtoffer.

Bij de derde melding over een zelfde dader wordt er contact opgenomen met de ouders/ verzorgers.

B. De No- Blame aanpak/ Dader als Buddy.

Het is de bedoeling dat de leerlingen en docenten op een andere manier problemen gaan oplossen. No blame gaat ervan uit dat (dreigen met) straffen niet helpt, maar dat de dader(s) en de slachtoffer(s) het probleem samen moeten oplossen.

Stap1. Groep wordt samengeroepen.

Stap2. Leg het probleem uit.

Stap3. Deel de verantwoordelijkheid.

Stap4. Vraag de groep naar hun voorstellen.

Stap5: Laat het aan hen over

Stap6. Individuele, korte gesprekken met alle betrokkenen (week later)

Zie bijlage 4.2 voor verdere uitleg van de stappen 1 tot en met 6.

C. Dader als Buddy.

De dader(s) wordt een soort buddy voor het slachtoffer.

Stap1. De dader is vanaf nu verantwoordelijk voor het slachtoffer en zorgt ervoor dat het slachtoffer veilig is en niet meer gepest wordt.

Stap2. Ouders/verzorgers worden op de hoogte gesteld.

D. Gesprek teamleider, mentor en leerlingen.

Stap1. Teamleider en mentor proberen samen met de leerlingen tot een oplossing te komen.

Stap2. Er gaat een brief naar de ouders/ verzorgers.

Stap3. Indien nodig gesprek met de ouders en opstelling van een contract voor de dader.

Figuur2. Schema stappen bij aanpak pestgedrag.

Fase A
Gesprek met betrokken leerlingen.

Fase B
No- Blame aanpak/ Buddy- aanpak

Fase D
Gesprek met teamleider, mentor, leerlingen
met eventueel ouders/ verzorgers erbij/
contract voor dader.

3. EVALUATIE.

4. BIJLAGE.

4.1 Herstelrecht:

Herstelgericht werken

Kern van het Herstelrecht is het feit dat pesten iets beschadigt, relationeel en/of materieel. Met het Herstelrecht krijgt de pester de kans de schade die hij heeft aangedaan te herstellen.

Er worden afspraken gemaakt voor de toekomst gemaakt. Daarna is de zaak afgerond.

De vragen in de linkerkolom zijn voor de Pester, de rechter voor het slachtoffer.

Herstelrechtvragen	
Wanneer jij wordt aangesproken op jouw gedrag, kunnen deze vragen je helpen het probleem op een goede manier op te lossen .	Deze vragen kunnen jou helpen wanneer je schade of leest hebt ondervonden van het gedrag van een ander.
Wat is er precies gebeurd?	Wat is er precies gebeurd?
Wat dacht je toen het gebeurde?	Wat dacht je toen het gebeurde?
Hoe denk je er nu over?	Hoe denk je er nu over?
Wie hebben schade opgelopen door wat jij gedaan hebt?	Wat is het ergste voor jou?
Wat moet er gebeuren om dat te herstellen?	Wat is er nodig om dat te herstellen?

Wanneer jij aangesproken wordt op jouw gedrag, kunnen deze vragen je helpen het probleem op de goede manier op te lossen.

Wat is er precies gebeurd?

Wat dacht je toen het gebeurde?

Hoe denk je er nu over?

Wie hebben schade opgelopen door wat jij hebt gedaan?

Wat moet er gebeuren om dat te herstellen?

Deze vragen kunnen jou helpen wanneer je schade of last hebt ondervonden van het gedrag van een ander.

Wat is er precies gebeurd?

Wat dacht je toen het gebeurde?

Hoe denk je er nu over?

Wie hebben schade opgelopen door wat jij hebt gedaan?

Wat moet er gebeuren om dat te herstellen?

4.2 No- Bame aanpak:

Het is de bedoeling dat de leerlingen en docenten op een andere manier problemen gaan oplossen. No blame gaat ervan uit dat (dreigen met) straffen niet helpt, maar dat de dader(s) en de slachtoffer(s) het probleem samen moeten oplossen.

Stap1. Groep wordt samengeroepen.

- bestaat uit dader(s), meelopers, vrienden en /of positief ingestelde jongeren.

Stap2. Leg het probleem uit.

- vertel aan de groep dat je een probleem hebt,
- gebruik evt. het verhaal van het slachtoffer,
- praat niet over details van gebeurtenissen,
- beschuldig niemand,
- duidelijk maken dat er een probleem is dat moet opgelost worden.

Stap3. Deel de verantwoordelijkheid.

- zeg duidelijk dat niemand in de problemen zit of gestraft wordt,
- elk groepslid kan bijdragen aan de oplossing,
- zij hebben het meeste contact met het slachtoffer, dus de beste kansen om het probleem op te lossen.

Stap4. Vraag de groep naar hun voorstellen.

- alle positieve voorstellen aanvaarden
- vraag om het concreet te maken, 'Hoe ga je dat doen?'
- aandacht voor de 'ik-taal' (wees niet tevreden met algemene uitspraken),
- intenties worden opgeschreven. Kunnen later gebruikt worden bij evaluatie.

Stap5: Laat het aan hen over

- leg de verantwoordelijkheid bij de groep; zij alleen kunnen het probleem oplossen,
- bedank hen en geef ze duidelijk vertrouwen,
- vertel dat je hen na een week individueel wil spreken.

Stap6. Individuele, korte gesprekken met alle betrokkenen (week later)

- laat elk lid afzonderlijk vertellen over zijn bijdrage,
- gebruik de kernvragen: hoe is het nu, is het gestopt, ben je tevreden,...
- indien het slachtoffer niet helemaal tevreden is, kan de procedure herhaald worden.

contract opstellen

Samen met de leerling kun je een contract opstellen waarin hij zelf zijn gedrag verwoord en zoekt naar oplossingen. Belangrijk is dat hij dit zelf moet bedenken. Ook bepaalt hij zelf zijn straf als hij zich niet aan het contract houdt.

Een voorbeeld invulcontract staat op de volgende pagina.

Voor eventuele verdieping zie het boek "Handboek over pesten". Deze kun je lenen bij de mediatheek.

NON – CONTRACT

Non-contract van: _____

Opgemaakt in samenwerking met: _____

DE VERKLARING:

Ik stop van _____ tot en met _____ met

IK HEB DE NEIGING:

PREVENTIE:

Om te voorkomen

SANCTIE:

Als ik dit contract niet nakom,

Datum: - -

Handtekening

Naslagwerk

Sites:

www.pestweb.nl

Een website voor leerlingen, leerkrachten en ouders, waarop ook informatie over digitaal pesten te vinden is.

www.mijnkindonline.nl

Kennis- en adviescentrum over jeugd en (nieuwe)media.

www.voo.nl

PestTest bestellen. Dat is een vragenlijst over pesten die door scholen wordt gebruikt.

www.cyberpesten.be

Boeken:

Handboek over pesten. (Staat in de mediatheek)